

Республикэм и Мафэ фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикаем и Мафэ фэгъэхьыгъе
къэгъэльэгъон Мые��уапэ къышызэуахыгъ.

Сурэтхэм якъэгъэльэгъон фэгъэхьыгъе зэхахъэм Адыгэ Республикаем культурэмкэ и Министерствэ иотдел ишацэ Шэуджэн Бэлэ, республикэм исурэт къэгъэльэгъуплэ ипащэу Бырсыр Абдулахъ, Адыгэ Республикаем исурэтышхэм я Союз итхаматэу Елена Абакумовар къышыгушыгъа.

Республикэм икъэралыгъо гэпсүкэ и гъэпсүкэ игъэпытэн сурэтышхэр зэрэхэлажъэхэрэр, искусствэм зегъэушомбгъугъэним ялахьышу зэрэхалхъэрэр хагъеу нэфыкыгъех.

Ясэнэхьат рылэжьэрэ суртышы 40-м нахыбэм ялофшагъэ къэгъэльэгъоним къышыгъыгъ. Сурти 100-м къехуу зэхэшэкэо купым къягъэльэгъонир игоу ылтыгъат.

Адыгэим исурэтышлэгъохэй Бырсыр Абдулахъ, Эдуард Овчаренкэм, Хъуажъ Рэмэзан, Елена Абакумовам, Борис Воронкиным, Абрэдж Гощэфыжъ, Гъогунэкъо Мурат, фэшьхъафхэм ялофшагъэ узыгъепашэ.

Лэупэкэ Нурбый уцышьор нахъ къебэкэу ышыгъэ сурэтхэй лъэпкэй искусствэм ехыллагъэхэр псынкэу къахэтэгъэш. Абрэдж Гощэфыжъ мастер, йуданэр, къэтабэр, фэшьхъафхэр ыгъэфедэхээ, хэдыхынхэу зэнэкъокъум къырихьыллагъэхэм уагъэгушо. Плынжышьор къызыщекурэм нахъ щигъэфедээ, адыгэ шэн-хабзэхэр, лъэпкэ тхыпхъэхэр гъэшэгъонену къегъэльагъо.

— Сурэт пэпчъ гупшысэ

шхъаф хэсэльхъэ, — къитиуагъ Адыгэ Республикаем изаслуженэ сурэтышхэм Эдуард Овчаренкэм. — Къэгъагъа Iэрэмпир сурэткэ къэгъэльягъо зыхъукэ, псэ пытим фэдэу цыифхэм алтыгъээсын фаеу сэлэйтэ.

Іэкыыб къэрал къикыжыгъэ Шъэожъ Хъасан скульптурэм нахъ фэшагъ. Республикаем, лъэпкыым яцыф цэрылохэм ямыжъобгъухэр ешыхъ.

Сурэтхэм уяпплыээ, уадэгүүшигээ пшоингъоу нахъ благъеу уякыалтэ...

Гъогунэкъо Мурат лъэпкэй искусствэр зыщагъэльэгъо инаугацъо щаплугъ. Аш иэшшагъэхэр дахэх. Зэнэкъокъухэм апэрэ чыпэхэр къащидихыгъех.

— Щытхъу тхылъитту къызэрэсатыгъэм сэгъэгушо, къикэллыкыошт яофшагъэхэм сягушысэ, — къитиуагъ Гъогунэкъо Мурат. — Лъэпкыым иэшшэшьушаэхэр сышытыхъ. Зэгъэшэнхэм яшуагъэкэ адыгэхэм нахыпэкэ Ѣылэгээ-псэу-кэу ялагъэм нахышыу зыщэтэгъэгъуазэ.

Зэльашэрэ сурэтышхэм, архитекторэу Бырсыр Абдулахъ изэхэт сурэтхэм гур агъэлахъо. Плынжыыр, шхъуантлэр, ошъопшэ фыжыыр, нэмикхэр сурэтхэм купл афишызээ, обра-зэу къызээлихы шоингъом ухещэ. «Айштэ» зыфиорэ сурэтыр лъэгъупхъэ. Пшъашъэм ишысыкэ, инэпльэгъу зэрэгэпсыгъэм, къэгущыгъэм къыло-

щтим уягупшысэ.

Бырсыр Абдулахъ къызэрэтиуагъэу, сурэтим хэль гупшысэмрэ Ѣылэгээхэр язэпхыныгъэхэр шыкэ зэфэшьхъафхэмкэ къэгъэльэгъон пльэкыщт.

«Зэпэуцуныгъ» зыфиорэ

сурэтыр гъашэм хэмикоклэштэ-
мэ ашыц. Пшъашъэм ыгу ихын-
кырэр хэта зышиэрэр? Машлом
хэфагъэми, гупшысэ шъэфэу-
иэрэ зэрило шоингъом лъэхъу-
ми, пшъашъэр шэн-хабзэхэм
ягъэлэгъо пыль.

Сурэт къэгъэльэгъуаплэм
ифонд къыхахыгъэхэм, бэмьи-

шыу ашыгъэ сурэтхэм язэпхыныгъэхэр искусстве лъагэм дештэх. Сурэтышым зэпимыгъэу яоф зэришлэрэр Ѣылэгъэм къышэлэгъо.

Адыгэ Республикаем имэфэклэгъэхьыгъэ зэнэкъокъум хэлэжэгъэ сурэтышхэм Шэуджэн Бэлэрэ Елена Абакумовам эрэ къафэгушуагъэх. Хагъеунэфыкырэ чыпэхэр къыдэзыхыгъэхэм Ѣытхъу тхылъхэр аратыжыгъэх.

Къызыщихъуугъэхэм ашыц
Хырсыр Абдулахъ, Абрэдж
Гощэфыжъ, Гъогунэкъо Мурат,

Борис Воронкин, Шъэожъ Хъасан, Эдуард Овчаренкэр, Ольга Бреславцевар, Елена Абакумовар, Давид Манакьян, нэмикхэри.

Къэгъэльэгъонир чъэпыогъум и 12-м нэс Мые��уапэ Ѣыкыошт. Республикаем культурэмкэ и Министерствэ зэхицэгъэ зэнэкъокъум хэлэжэгъэхэ сурэтышхэр къэшакхэм афэрэзэх, «Тхыашуугъэлэгъо» гъэзетымки араложы ашоигъу.

ЕМТЫЛЬ Нурбый.

Тигъэзетеджэ лъапIэхэр!

Кіэтхэгъу уахътэр тыублагъэ. 2021-рэ ильесим иапэрэ къэлъэныкъо телтыгъэу гъэзетэу «Адыгэ макъэр» мыш фэдэ уасэхэмкэ къышыутхыкын шъульэкыщт: тхъамафэм 5 къыдэкыре гъэзетэу П4326 индекс зиэм сомэ 940-рэ чапыч 56-кэ, ар мэзих пальэкэ къышыутхыкымэ;

мэзи 5-м — 783-рэ чапыч 80-рэ;
мэзи 4-м — 627-рэ чапычи 4-рэ;
мэзи 3-м — 470-рэ чапыч 28-рэ.

Заом ыкы Ѣофшэним яветранхэм апай П3816 индекс зиэм сомэ 922-рэ чапыч 44-кэ шууклэхэн шъульэкыщт, ари джащ фэдэу мэзих пальэкэ къи-шъутхыкымэ;

мэзи 5-м — 768-рэ чапыч 70-рэ;

мэзи 4-м — 614-рэ чапыч 96-рэ;

мэзи 3-м — 461-рэ чапыч 22-рэ.

Редакцием ушыклатхэмэ, ар клатхэрэм ежь-ежырэу гъэзетыр чихыжызы ышыштмэ ыуасэ зэхъокынъэп — **соми 150-рэ**;

Корпоративнэ кіэтхэним ыуасэ — **сомэ 240-рэ**. Гъэзетхэр экземпляр 15-м къышымыкыре къалэу Мые��уапэ дэт организациехэм ыкы хызымэтшаплэхэм къыратхыкымэ, редакцием мафэ къес афишэжызы ышышт.

Ныбджэгъу лъапIэхэр!

**Тэгүгъэ тапэкIи тызэгъусэнэу,
лъэпкэ гъэзетым шъукIэхэнэу!**

Ильэсым ыкІэм ехъулІэу псэуальэм ишЛын аухышт

Гъэсэнгъэм иучреждениехэр гъэцкІэжыгъэнхэм, зэтегъэпсыхъэгъэнхэм, гъэцкІэжыгъэнхэм ыкIи кIэу шыгъэнхэм республикэм мэхъанэшхо щираты.

Адыгейм къышыдагъэкIыгъ

«Экологический Электротранспорт» зыфайыгъэ унэе проектым къыдыхэлъытагъэу «АРДЕРИЯ ТС2» зыфиорэ автомобиль цыкIоу электричествэмкIэ Ioф зышIэштыр къышыдагъэкIыгъ.

Алексей Тороповыр зипэшэ купыр ары мы транспортын къэзыгуупшысыгъэр.

Мыщ фэгъэхыгъэ къэбар АР-м и Лышхъэу КъумпIыл Мурат инстаграм нэклубго къыригъэхъягъ. «Анахъэу тигуапэ хъуягъэр проектыр щигъэцкIагъэ хъунэу Адыгейр къышэхъахыгъэр ары. Апэрэ ав-

томобиль цыкIоу электричествэмкIэ Ioф зышIэштыр псеупIэу. Инэм дэт заводым щаугъоигъ. БлэкIыгъэ ильэсым Алексей Тороповым зэлукIэгъюу дисилагъэм мыщ фэдэ гухэлъхэм тащитегущы/эгъагъ, непэ зэфхъысыжышлухэм тагъэгушло. Автомобилым икъыдэгъекIын дэлэжъэгъэ купым сигуапэу

Мы аухыре уахътэм мы лъэнкъомкIэ шъольырым щизэшIуахыгъэр бэ.

Мыщ фэдэ псэуальэу ашыхэрэм ашыщ МыекъуапекIэ чыпIэ 240-рэ зиэ кэлэцIыкIу ЫыгыпIэр. Урамэу Михайловым ыцIэ зыхырэм къитеуцощт гъэсэнгъэм иучреждение ингэпсын непэ лъагъекIуате.

Мыекъопэ къэл администрацием гъэсэнгъэмкIэ и Комитет къызэрритырэмкIэ, джыре уахътэм ехъулIэу псэуальэм ыкIоцI зэтегъэпсыхъэгъэм епхыгъэ Ioфшэнхэр аухыгъэх. Коммуникациихэр ращллагъэх, къэзгъэнэфыре пкыгъохэр агъеуцагъэх. Учреждением къыпэуль чыпIэри шэпхъэшIуҳэм адиштэу агъэпсы.

Шыгу къэдгэхъекIыжын, лъэпкъ проектэу «Демографиим» къыдыхэлъытагъэу мы социальнэ псэолъакIэр ашы. Ioфшэнхэр зэрэлъыкIуатэхэрэм, пшъэрэлъхэр гъэцкIагъэх зэрэхъурэм лъэппльэ ыкIынаэ тет Адыгэ Республиком и Лышхъэу КъумпIыл Мурат.

(Тикорр.).

Мыекъуапэ кIымафэм зыщифагъэхъазыры

Энергетикэм епхыгъэу Ioф зышIэхэрэм къымафэм зыфиагъэхъазыры. «Майкопская ТЭЦ» зыфиорэм испециалистхэмрэ хэушихъафыкIыгъэ комиссиемрэ упльэкIуунхэр ашых.

«Кубаньэнергом», Ростехнадзорым, Адыгэ Республиком экономикэ хэхъоныъэрэ сатыумрекIэ и Министерствэ, ошIэ-дэмшишIе IoфхэмкIэ ГъэорышIапIэу Адыгейим щыэм, къалэу Мыекъуапэ иадминистрации ялофышIэхэр комиссием хэхъягъэх.

КъызыучыыкIэ ыкIи температурэр къызехыкIэ Ioф зышIэнымкIэ фитыныгъэ къэзытырэ

тхапэр предприятием IækIагъэхъаным пае энергетикэм Ioфхъабзэу рагъэкIокIыэр мацIэп. Мэлъылъфэгъум къытэгъягъэу Мыекъопэ ТЭЦ-м илофышIэхэм жым хэт линие километри 3,5-мэ, трансформаторнэ подстанции ыкIи зэбгырыщишIэ пункти 55-мэ ашыIэ оборудованихэм гъэцкIэжынхэр арашылIагъэх.

(Тикорр.).

Зефэным фырагъэджэштых

Лъэпкъ проектэу «Гъэсэнгъ» зыфиорэм къыдыхэлъытагъэу Дондуковскэ мэкъумэш техникиумым 2020-рэ ильэсым Йоныгъом и 28-м техникакIэ кыIэкIэхъагъ.

Мы еджапIэр федеральнэ проектэу «Молодые профессионалы» зыфиорэм хэлажье. Аш игъэцкIэнкIэ джы IэпийэшIуулши афхъуущт тракторэрэ «Кировец» К-735М зыфиоу

къафэкIуагъэр. Мэкъумэш техникэр агрономирем, механизацием зэрэцагъэфедэшт шыкIэр мы тракторымкIэ ныбжыкIэ механизаторхэм зэрэгшэшэн альэкIыщт.

Нэбгырэ 4114-мэ къахагъэшыгъ

Йоныгъом и 30-м сыхьатыр 10-м ехъулIэу зэпахыре узэу коронавирусыр Адыгейм щыпсэурэ нэбгырэ 4114-мэ къахагъэшыгъ.

Ахэм ашыщэу нэбгырэ 569-мэ яIа-
зэх (чэц-зымафэм нэбгырэ 34-рэ хэ-
хъуагъ), хъужсыгъэр — нэбгырэ 3512-

рэ (чэц-зымафэм нэбгырэ 21-рэ хэхъуагъ),
зидунай зыхъожыгъэр нэбгырэ 33-рэ
(зи хэхъуагъен).

НЭБГЫРЭ 4114-р

РЕСПУБЛИКЭМ ИМУНИЦИПАЛИТЕХЭМ
АТЕГОЩАГЬЭУ:

- Мыекъуапэ — 1373-рэ;
- ТэхъутэмыкIое районыр — 761-рэ;
- Красногвардейскэ районыр — 475-рэ;
- Мыекъопэ районыр — 381-рэ;
- Адыгэкаалэ — 326-рэ;
- Теуцожэ районыр — 323-рэ;
- Кощхэблэ районыр — 236-рэ;
- Шэуджэн районыр — 135-рэ;
- Джэджэ районыр — 104-рэ.

Мэкъумэш хъызмэтыр

Бжыхасэхэм япхьыни рагъэжъагъ

АР-м мэкъум-мэшымкэ и Министерствэ 1оныгъом и 30-м тызэрэцгээгъозагъэмкэ, Адыгейим ичыгулэжъхэм гъэтхасэхэм яложын гүнэм рафыллагъ. Пстэумки гектар 102657-у мыгъэ хальхэгъагъэм инахыбэр 1уахыжыгъах.

Тыгъэгъээ гектар 55069-м Шэуджэн районхэм ыкли Адыгэ-щышэу 831-рэ къафэнагъ. Джэ-къалэ ячыгулэжъхэм ар 1уахыжыгъах, адрэхэм, ом ымы-

гъэхъухэмэ, неущ аухын гу-хэль я. Гуртыымкэ лъытагъэу, зы гектарын центнер 21,5-рэ къырахыжы, тонн 116789-рэ къаугъоижыгъах.

Джэджэ районым ичыгу-лэжъхэм анахыбэр къырахыгъ. Тыгъэгъээ гектар 14163-рэ ялагъ, центнер 23,5-рэ, ари гуртыымкэ лъытагъэу, къырахыгъ, тонн 33333-рэ мэхъу къаугъоижыгъэр.

Чылапхъэ ашыщт натрыф гектар 24352-м щышэу 17889-рэ алохыгъ. Зым, гуртыымкэ

лъытагъэу, центнер 54,4-рэ къырахы. Былымус ашыщт натрыфыр зыщыхалхъэгъя-тъэр Кошхъэблэ, Красногвардейскэ, Джэджэ, Мыекъопэ ыкли Теуцож районхэр ары. Гектар 1388-рэ хъущтыгъэ, аш илохын аухыгъ.

Соери тичыгулэжъхэм 1уахыжыгъах. Пстэумки гектар 7081-рэ а культурэм рагъэубытыгъагъ, гуртыымкэ лъытагъэу, центнер 20,6-рэ къырахыгъ.

Мыгъэ Адыгейим пындж гектар 9624-рэ щыхалхъягъ. Аш

щышэу 3577-рэ 1уахыжыгъ, гуртыымкэ лъытагъэу, центнер 44,2-рэ къырахы.

Чыгыулэжъхэм гъэтхасэхэм яуухыжын дактоу бжыхасэхэм япхьыни рагъэжъагъ. Кымафэр изыхыщт рагъэубытыгъагъ, гуртыымкэ лъытагъэу, зэкэм ар апхыгъах. Джэджэ, Красногвардейскэ, Шэуджэн районхэм ячыгулэжъхэм мэфэ зытту хъугъэу бжыхъэсэ хъэр хальхъэ, коцым ипхын езгэжъагъэхэри тиэх.

ХҮҮТ Нэфсэт.

Пенсиехэр

Зы мафэр тлоу къафальытэшт

Медицинэм иофышэу коронавирус-ыкъе COVID-19-р къызэоллагъехэм ялазэхэрэм 1овшэгъэ ильэсэу ялэр афагъенафэ зыхыукъэ, зы мэфэ 1овшлагъэр тлоу къафальытэшт.

УФ-м и Правительствэ иунашью 2020-рэ ильэсэм ишышхъэй мазэ и 6-м къыдекыгъэм ар ѿгъэнэ-фагъ. Зэпахырэ узыр къызэоллагъехэм 1офт зэрэда-шэгъэ палъэр къызэрэлтыгъетшт шэпхъэ гъэнэ-фагъехэр тхыльым итхагъэх.

Медицинэм иофышэу коронавируссыр къеоллагъэу зэгугафэхэрээр зыгъэкощыхэрэр, ар къеоллагъэу сымэджэххэм ачилхэм, пэтхуу-утхуу хъугъэу ё тхыабыл уз зиэхэм 1ошыгъу язытихэрэр, анализхэр айызыххэрэр аш къыхеубытэх.

Джащ фэдэу зы 1овшэгъу мафэр тлоу къафа-

лъытэшт коронавируссыр къеоллагъэу ё пэтхуу-утхуу хъугъэу, ау унэм исэу зээзэхэрэм медицинэм иофышэу 1ошыгъу язытихэрэм.

Фэгъэктотэнэу ялхэр

Блэкыгъэ 2019-рэ ильэсир къызи-хъагъэм къыщуублагъэу пенсием зыныбжь еклонлагъэкэ альйтэхэрэм (предпенсионеры) фэгъэктотэнхэр ялэ хъугъэ.

Ахэм ахахъэхэрэр пенсием клонкэ ильэс 5 къыз-фэнагъэхэр ары. Мыгъэ пштэмэ, бзыльфыгъэу ильэс 52 — 57-рэ, хуульфыгъэу — 57 — 62-рэ зыныбжьхэр ары аш фэдэ статусын къыхиубытагъэхэр.

Пенсием зыныбжь еклонлагъэхэм фэгъэктотэнэу ялхэр:

1. Мы купым хахъэхэрэм диспансеризациер аклоным пае ялжжапкэ къызэтэнэу 1овшэгъу мэфиту аштэн фитых. Аш пае 1овшэлэл чылпэр къязытыгъэм лъэту тхыль фатхын ыкли мафэхэр зэдагъэнэфэнхэ фое.

2. Ушхъагу гъэнэфагъ щымыгъэ 1овшланлэл къыуигъэкынэу 1овшэлэл чылпэр къязытыгъэр фитэп. Ыныбжь пенсием зэреклонлагъэм пае къыуэгъэкырэм е 1овшланлэл зымыштэрэм пшъэдэкыжк ыхынэу Уголовнэ кодексым къыщыдэлтыгъ.

3. Пенсием зыныбжь еклонлагъэу 1овшэлэл чылпэр чынагъэмэ, пособиеу къыратыштыр адрэхэм аратырэм нахыбэу УФ-м ихэбзэгъэуцгъэ ѿгъэнэфагъ.

4. Хэбзэлаххэм ятынки мыхэм фэгъэктотэнхэр ялхэр. Гушыгъэм пае, чыгу 1ахьэу сотки 6 нахыбэ мыхъурем пае хэбзэлах атыштэл, ау аш къехьурэм тэфэрэр къыфалтытэшт. Джащ фэдэу зы унэ-

рэ зы фэтэрирэ илмэ, тлумэ яз пай хэбзэлахыр ытыштэл.

5. Субъект пэпчь мы купым хахъэхэрэм апае фэгъэктотэн тедэхэр егъэнафэх. Адыгейр пштэмэ, бзыльфыгъэу ильэс 55-м, хуульфыгъэу — 60-м зыныбжь нэсигъэр 1овшэлэн иветеранэу ё аш рагъапшэхэрэм аххээмэ, мазэ къэс ахъщэ тын къифэкшт, ылкэ хэмэлтээ цхэр аригъашынхэу фитынгъээ ил, транспортим пае хэбзэлахыу къитефээрэм ипроцент 50-р ары ытыштыр.

Цыфым пенсием зыныбжь зэреклонлагъэр къы-ушыхъатынны пае лъэту тхылъыр шлоки имыгъэу ытын фаеу ўытэл. Нахыбэрэмкэ хэбзэлаххэмкэ къулы-куми, республикэм ихэбэз гъэцэкнэко органхэм, 1овшэлэл чылпэхэр къэзитыхэрэми электроннэ шы-кэл тетэу тхылъхэр къызэллагъахъэх.

Зыгэрэлэ Пенсиехэмкэ фондым аш фэдэ къэбар 1ошыгъу язытихъээр къычэлгыгъэм ары еж ышыхъэлэе еклонлэн фаеу зыхъурэр. 1овшэлэл чылпэр къезитыгъэм отчетыр игъом къымытагъэм ары аш фэдэ къызыхэлгырэр. Ауштэу хъугъэхэр, цыфир Пенси-хэмкэ фондым е МФЦ-м еклюалэхэе хъущт, почтэм ифэло-фашэхэр е электроннэ шыкэлэр къызифгъэ-федэнхи ылъэкыщт.

УФ-м Пенсиехэмкэ фонд и Къутамэу АР-м щыгъэм ипресс-къулыкъу

«Единэ Россилем» лъэнъикъуиплIмэ Ioф адишIэшт

«Единэ Россилем» и Тхаматэу Дмитрий Медведевым иобщественнэ приемнэ бэмешэу цыфхэр зыргъэблагъэхэм, программэу «Земский доктор» зыфиорэм изегъэушъомбгъунрэ ильэсыр имыкызэ гараж амнистием ехылIэгъэ законым иштэнрэ япхыгъэ Ioфыгъохэмкэ ыкчи нэмикхэмкэ адэгүшчагь.

«Единэ Россилем» лъэнъикъуиплIмэ Ioф зерадишIэшт шыкхэмкэ партием и Тхаматэ пшъерильхэр кыгъэнэфэштых. Апэрэр зыфгъэхыгъэр программэу «Земский доктор» зыфиорэм изегъэушъомбгъун ары. Пермскэ краимкэ Краснокамскэ къэлэ сымэджэшчым иврач шхъялэу Константин Самойловым зэрэхигъэунэфыкыгъэмкэ, программэм щигъэнэфэгъэ шапхъэхэм псауныгъэм икъеухъумэн пыль Ioфыгъехэм япчагъэ кырагъэхын альекъышт — бюрократическе перьюхъухэм кахакъэу цыфхэм ящыкгъэ Iэпилэгъур амьгъотэу мэхүү.

«Амал зериекъэ а програм-

мэм зегъэушъомбгъугъэн фад. Нэбгырэ мин 50-м нэс зидэс псаунпэхэм ямызакъо, нахь псаунпэшхохэм ар ащаагъэфедэнымкэ ахъшэу джыри ящыкгъэштэр къэлъитэгъэн фад. «Единэ Россилем» ипашхэм ацэкъэ сэ тихэбзэгъэцухэм, гээцэкъэ хабзэм инэмыхи къулыкъухэм Ioф ашызышIэхэрэми аш фэдэ пшъериль афэсшыщт», — кыгуагь Дмитрий Медведевым.

Ятлонэрэ Ioфыгъэр зыфгъэхыгъэр ны мылькум икъеухъумэн ары. Ашкъэ къащэфыгъэ унэм паэ зэдашыгъэ зээгъенчийн хэбзэ куачэ имылэу залытэкъэ, унэгуабэмэ ны мылькумкэ фитынгъэр ялагъэр

зыпкъ рагъеуцожын альекъырэ. Дмитрий Медведевым «Единэ Россилем» игупчэу цыфхэм яфтыныгъэхэр къэзыуухъумэрэ партийнэ проектэу «Унэгъо пыт» зыфиорэмрэ пшъериль афишигъыг мы Ioфыгъом изэшшохын зыфагъэзэнэу.

Фэтэрийбэу зэхэт унхэм арьсхэм яахъщэ зыпэумыхъэкъэ, ахэм язэлукъэ зэхамыщчуунэхэм пандусхэр аштэнэу цыфхэм якъиххын «Единэ Россилем» ынхашт.

«Мынгъэ зэкиэми къякъуущт хэкъыпээр къэдгъотын, сэкъатныгъэ зиэхэм Iэпилэгъу яттын фад, ау ахэм анэмыхи хэзээштээ аш щыпсэухэрэми агу къызэдгъагбгъэ хууцтээ», — хигъэунэфыгъыг партием и Тхаматэ.

Яплэнэрэ лъэнъикъор гараж амнистием ехылIэгъэ законым Ioф дашIэгъэнэр ары. 2020-рэ ильэсыр имыкызэ ар аштэнэм «Единэ Россилем» ынхашт.

«Единэ Россилем» ифракци-
еу Къэралыгъо Думэм щыэм сэ пшъериль фэсшыщт аш фэдэ Ioфхэр зэриханхуу ыкчи амал зериекъэ нахь псынkaloy, ильэсэу итыр имыкызэ, а законопроектыр аштэнэу. Сыда Помэ, тихэгъэгу щыпсэ-
урэ цыфыбэм ар альээсышь ары», — хигъэунэфыгъыг партием и Тхаматэ.

Дмитрий Медведевым кызэриуагьэмкэ, непэ гараж, чыгулахь миллиони 3,5-м ехүүмэ документ тэрэз апъльэп, цыфхэм ялажэ аш хэльэп. Зырамыльэшхууэу, кызэрэ-
кло шыкъэм тетэу ахэм атегъэ-

псыхъэгъэ тхылхэр афагъэпсын зэрфаэр «Единэ Россилем» и Тхаматэ кыгуагь.

Дмитрий Медведевым зэрхихъэунэфыкыгъэмкэ, «Единэ Россилем» илэшэ пстэум цыфхэр чыпилэхэм щарагъэблэгъэнхэ, ахэм ягумэкыгъохэм зашгъээзэн ыкчи ахэм язэшшохынкэ Iэпилэгъу афэхъунхэ фад.

Хабзэ зэрххыгъэр, йоныгъом и 25-м зэрэ Урысыеу партиеу «Единэ Россилем» и Тхаматэ иобщественнэ приемнэхэм цыфхэр щарагъэблагъэх. «Единэ Россилем» Iэпилэгъу кыфэхъух Урысыем иористхэм я Ассоциациеу «Воспитатели России» зыфиорэмрэ.

«Партиеу «Единэ Россилем» и Тхаматэу Д. А. Медведевым ирэгийн общественнэ приемнэ Ioфыгъо зэфэшхъафхэмкэ: псаунгъэм икъеухъумэн, гурьт еджапилэхэмрэ къэлэцыкы IыгъыпIэхэмрэ гъэсэнгъэу ащаагъэгъотырэ япхыгъэ Ioфыгъохэмкэ цыфхэр щырагъэблагъэх. Ны-тыхэмрэ къэлэгъаджэхэмрэ закынфагъазэу мэхъу къэлэцыкы IыгъыпIэхэр нахь зэтгээпсихъэгъэнхэм, джыри еджапилэм мыкъорэ сабийхэм гъэсэнгъэ лъэпкъ зэфэшхъафхэр ягъэгъотыгъэнхэм япхыгъэ Ioфыгъохэмкэ. Къэлэцыкы IыгъыпIэхэм непэ Ioф зэрэшIэшт шыкъэм ны-тыхэр лъэшэу егъэгумэхых. Цыфхэу зыкыт-фэзигъазэхэрэм яупчIэхэр дистанционнэу ыкчи очнэу депутатхэм, ведомствэ гъэнэфагъэнхэм яспециалистхэм къафызэхы. Зыгъэгумэхъэрэ Ioфыгъохэмкэ ыпкъэ хэмийлэу цыфхэм юридическе Iэпилэгъу араты», — кыгуагь Урысые общественнэ организациеу «Единэ Россилем» и Ныбжыкыгъэ гвардие» и Адыгэ регион къутамэ ипащэу, Мынкъуапэ идепутатэу Бэрзэдж Асает.

Шольыр премилем изэхэшчакъохэр: Мынкъуапэ къэралыгъо университетыр, Урысые общественнэ организациеу «Российский Союз молодежи» зы-

Ильэсым истудент

Чынбыгъум и 1 — 2-м Урысые лъэпкъ премилем «Ильэсым истудент — 2020» зыфиорэм ишьолыр едзыгъо Мынкъуапэ къэралыгъо технологическэ университетым щыкъошт. Къэх эдзыгъор ашпьэрэ еджапилэм иполитехническе коллеж чынбыгъум и 4-м щызэхашшт.

Проектын имурад шхъялээр — лъэнъикъо зэфэшхъафхэр общественнэ Ioфшэнэмкэ, наукэмкэ, творчествэмкэ, спортымкэ, ныбжыкыгъэ политикэмкэ, пэртнгъэмкэ студентхэм шүүшгэгэй ялэр къэгъэлъэгъэнэр ыкчи ахэм Iэпилэгъу афэхъугъэнэр. Гурьт ыкчи ашпьэрэ гъэсэнгъэ зыщызэрагъэгъотырэ

организациехэм ашеджэхэрэр ыкчи студент обьединенихэр (аныбжь ильэс 16 — 25-рэ) мы зэнэкъохуу хэлжээнхэ амал ял. Лъэнъикъо 13-кэ студентхэр къыхахащштых.

Зэнэкъохуу иапэрэ едзыгъо чынбыгъум и 1 — 2-м Мынкъуапэ къэралыгъо технологическэ университетым иактовэ зал щыкъошт. Мы Ioфхъабзэм епхыгъэ учпчIэхэр шузыгъэгумэхъэрэмкэ проектын ипащэу Бжээмыхъу Руслан шууфытеу: +7(961)9715084-рэ е e-mail: araoaso@mail.ru.

ІЭШҮҮНЭ Сусан.

ЯофшIэн изэфэхьысыжъхэм атегущыIагъэх

Уголовнэ, гражданскэ, арбитражнэ ыкIи административнэ Ioф анахь инхэу Адыгэ Республика м ихыкумхэм зэхафыгъэхэм афэгъэхьыгъэ брифинг Iоныгъом и 29-м Адыгэ Республика м и Прокуратурэ щыкIуагъ.

Ioftxabzэм хэлэжьагъэх прокуратурэм иуголовнэ-хынкум отдел ипащэу Эльдэрэ Эльдар, гражданскэ ыкIи арбитражнэ Ioфхэм язэхфынкээ прокурорым илэпийгээ Аульэ Азэмат, журналистхэр.

Эльдэрэ Эльдар кызызери-луагъэмкээ, мы ильээсир кызызихъягъэм кыщыбулагъэу къэралыгъо гъэпщынаклохэм, республикэ хыкумхэм уголовнэ Ioфэу зэхафыгъэхэм прокурорхэм адьрагъэштагь. Бзэджэ-

шIагъэ зезыхъэгъэ нэбгыре 801-мэ альэнкьюкэе уголовнэ Ioф 971-мэ ахэпплаагъэх. Къэралыгъо гъэпщынаклохэм явшэрыльыр лажъэ зиIехэм шлоI зимиIэ пшъэдэхъягъыр арагъэхьыны ыкIи уголовнэ хынкум зэхэфынхэм хэлажъэхэрэм яконституционнэ фитынгъэхэр къаухумэнхэр ары. Ашкээ прокурорым щысэхэр къыхыгъэх.

Гүчийн пае, АдыгейкIем щыпсэурэ бзыльфыгъэу ильэс 34-рэ зыныбжым ыльэнкью-

кэ Тэххутэмькье район хынкум унашьо юшыгъ. Хэбзэнчэу наркотикхэр зэригъээхэрэмкээ ар агъемысагь. Хынкум унашьо юшыгъээхэрэмкээ, 2019-рэ ильэсим гъэтхапэм кыщегъэжъягъэу мэлыльфэгъум ыкIэ нэс (мы Ioфымкээ пчагъэрэ хэлээ тельигъ) районын щыпсэурэ бзыльфыгъэм наркотикхэр кызызэхъягъэх, ыщагъэх, иун щигъэтыльыгъэх. Аш бзэджэшIагъэу зерихъягъэр полицием икъулыкынхэм агъэунфыгъ. Къэралыгъо гъэпщынакло иеплтыкээхынкум дыригъашти, ильэс 19 хэлээ тирильхъагь.

Мыеекуапэ щыпсэухэрэ ильэс 30 ыкIи 29-рэ зыныбжым ныбжыкIэхэм альэнкьюкэе кызызэуахыгъэ уголовнэ Ioфым епхыгъэ унашьо къэлэ хынкум унашьо юшыгъ. Интернет хынтуурын ахэм къызфагъэхедээ, хэбзэнчэу наркотикхэр ашэштгэгъэ. Хынкум унашьо юшыгъээхэрэмкээ, 2019-рэ ильэсим щылэ мазэм «шъэф чIэтлаагъэхэр» Мыеекуапэ ахэм щашыгъэх. Къэралыгъо гъэпщынакло зэрэкIэлъэуугъэмкээ,

пшъэдэхъягъж пхашэ зыщахырэ хэлээс 8-рэ, адэрэ ильэс 8,6-рэ кындысныхэу хынкум унашьо юшыгъ.

Аульэ Азэмат кызызери-луагъэмкээ, цыифхэм яфитынгъэхэр зэтэгэуцожыгъэнхэм епхыгъэ Ioфыгъохэр прокуратурэм инэпльэгъу ригъэхэрэп. 2020-рэ ильэсим иджирэ уахъэхэгъэу прокурорхэм ядэо тхылэ 230-мэ (сомэ миллиони 5-м нахыбэ атефэ) республикэм ихынкумшихэрэг ахэпплаагъэх. Ахэм ашыщэу дэо 49-р цыифхэм япенсионнэ ыкIи социальнэ Ioфыгъохэм, 47-р — зыныбжым имыкыгухэхэм, 15-р — цыифхэм япсэулэ яхыгъэх фитынгъэхэр къаухумэгъэнхэм афэгъэхыгъэх. Прокурор-

хэм зэфэхьысыжъэу ашыгъэхэм къапкырыкIыхээ республикэм ихынкумшихэрэг 231-мкээ унашьохэр ашыгъэх. Джаш фэдэу цыифхэм яфитынгъэхэр зэтэгэуцожыгъэнхэм, анахьэу социальнэ мынхумагъэхэм, прокурорхэм анаэтырагъэты. Лъэныкью зэфэшхяфхэмкээ джыри Ioфшэнхэр ляагъэхуатэх.

Прокурорхэм ашыгъэ унашьохэм адиштэу, нэбгыре 81-мэ административнэ пшъэдэхъягъж арагъэхыгъ. Ахэм сомэ миллионрэ мин 598-рэ къапщиини фэдэу.

Ioftxabzэм икIэухым журналистхэм яупчэхэм игъекотыгъэ джэуапхэр прокурорхэм каратыжыгъэх.

Нэбгыре 52-рэ ешъуагъэу къаубытыгъэх

Адыгейим и Къэралыгъо автоинспекции Ioфыгъэхэм Iоныгъом и 21-м кыщегъэжъягъэу и 27-м нэс республикэм ийногухэм ешъуагъэу машинэр ашызезыфэштгээ нэбгыре 52-рэ къыхагъэштгээ.

Тхъамафэм кыкIоцI тигъогхэм хуугъэ-шIэгы 7 къатеххуухагъ, ахэм нэбгыре 2 ахэкодаг, 8-мэ шIобжхэр хахыгъэх.

Аш нэмыкIу, уахътэу зигугуу къэтшыгъэм кыкIоцI Адыгейим ийногухэм аварие 74-рэ къащыхуугъ, цыифхэм шIобжхэр хахыгъэп. Ахэм янахыыбер зыщыхуугъэр Тэххутэмькье районир (33-рэ) ыкIи къалэу Мыеекуапэ (30).

Къэралыгъо автоинспекцием кызызери-туагъэмкээ, автомобильхэм азыфагу ильян фээ зэпчэхъягъэр кызызэрдамынтыгаарь иушхъагъо аварие 22-рэ къэххуугъ. Джаш фэдэу, зы машинэ дэчъэхыгъ, зы зэпчэхъягъэр, 48-рэ зэутэхыгъэх. Пэриюхъоу ыкIи автомобилэу зытхэм атэхъагъэху хуугъэ-шIэгъэ 21-рэ (лъэрсрыкIом — 1) агъэунфыгъ.

ГИБДД-м иподразделениехэм мы мафхэм гъогурыклоным ишапхъэхэр гъогогу 2229-рэ аукъуагъэу къыхагъэштгээ. Ешъуагъэу къаубытыгъэ вон-

дитель 52-мэ административнэ пшъэдэхъягъж арагъэхыицт.

Административнэ протоколхэр лъэрсрыкIом 136-мэ альэнкьюкэе зэхагъэуцагъэх.

Гъогу инспекторхэр транспортыр зезыфэхэрэм зафагъа-зэ сакыныгъэ кызызхагъэфенэу, шлоI имылэу гъогурыклоным ишапхъэхэр агъэцкIэнхэр.

ЛъэрсрыкIомы джаш фэдэу хэушхъафхыкIыгъэ зэпчэхъягъэм атэххуу гъогур зэпчачынэу щыт. Бгъуитумки заплыхъаныш, машинэхэр къэуцгъэхэ зыхыкIэ зэпчачынэу.

НэкIубгъор
къэзигъэхъазырыгъэр
иэшъинэ Сусан.

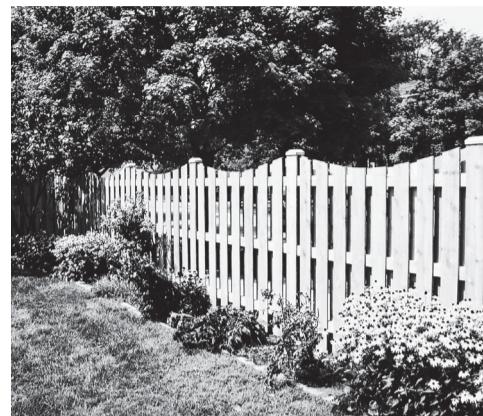
АДЫГЭ КҮЭЛУАКІХЭР

Жгут — бгэнэпс, бганэр зэралхы-
рэп
Железняк — гүучылцый
Железо — гүучы, къэнджал, тенэч
Железобетон — гүучилбетон
Желоб — хъакуашу
Жердь — къорэгъ, бэш къых
Жернов — шъхвал мыжку

Жесть — цэф
Жидкое расплавленное серебро — тыжынылс
Жнейка — хынекю машин
Жнец — хынаклы
Жнивье — хылкъ
Жокей — шыкъэгъач

Журавль (у колодца) — псынэ-
къуаудацай

Забор — шыхыагъэ
Загон (для скота) — іэш
Задвижка — пчъэдадзэ, хъакурыгъачь
Задворки — щагу къыб
Закалка железа — гүучыр псыхан
Закваска — тэджэпс
Закройщик — бзакло
Закром — лэжыгъаль, коны
Закругление — гъэшылэ, хүрэялэ,
уфалэ
Зал — собэшху

Замазка — щхэн, щыфэн

Замок — լункыбэз къэб
Знак, метка — тамыгъэ, тхъабз,
хэуулкэ
Западня (ловушки, силки) — къэпкъэн
Запор — пчъэбуль, пчъэдадзэ, сэх,
сэхрыгъачь
Зарубка — хэуулкыгъ
Заслонка — хъакурыгъачь
Засов — сэх, пчъэдадзэ
Застежка — чыун
Застройка — чылпэм псэуальэ
шышыныр
Застройщик — псэуальэ зышырэр
Заступ — гүучы къазгырышху
Затычка — լуко

Звено — пшъэхъун

Звонок — одыджын
Землечерпалка — етлэчлэх
Зернодробилка — лэжыгъэ зэтэ-
гъэлх
Зерноочиститель — щыбз, лэжы-
гъэ зэпьидз
Зерносушилка — лэжыгъэ гъэ-
гүул, лэжыгъэ гъэчэлхүүлпил
Зернохранилище — лэжыгъэ
гъэлгүүл, лэжыгъэ гъэтгүүлпил
Зипун — щыбз
Зола — яжъэ
Золочение — дышьэпс егъэшлоныр
Зубец (пильы) — пхъэхыц
Зубило — пцы
Зубочистка — цэлда, цэлдэхахь.

ХЫРЫХЫХЭР

Арапыжыые къэлэпчъэжьые լս.
(**Лункыбэз къэб**).
Емынэ нэшью, чы гъэушьорэл.
(**Пхъэлаш**).
Зымакъе пщынальэу зыльбакъо къера-
орэр.
(**Пэсэрэ кужъ**).

Непи нычэпи макло, унэлпэ щиз
ыккурэп.
(**Пчъэ**).
Тиунэкыбы нысаклэ къот.
(**Клэсэн**).
Тятае ефы, тянэ еи.
(**Унэ**).

ГУЩЫЛЭХЪХЭР

Гущылэхъхэр птүүшмэ, аркъэн къэлъымыдзыжь.
Гъогум лъэе еудзыимэ, къэкы мэхъу.
Дэкю-бзэкюшлу бзыхъафыбэ ышырэр.
Жэм къыдэкыгъэ псальэри шхончым къикыгъэ щэри зэфэдэ.
Жэм пиупкырэр кыжырэр, чатэм пиупкырэр мэккыжы.
Клапсэр кыхъэмэ дэгъу, гущылэхъхэр къэлъымэ нахышу.
Лэжыгъээр уикон къехъажыфэ уиеп.

ХЭБЗЭУХҮУМАКІОХЭМ КЪАТЫ

ДЖЫРИ УАХЪТЭ ЯI

Урысые Федерации и Президент иунашто-
диштуу къэралыгъом щыпсэухэрэм ядоку-
мент зырызхэр (яуахътэ икыгъэу) бгъэ-
зекІонхэ узэрэфитым къыдыыхэлтыгъэу
2020-рэ ильэсүм мэзаем и 1-м щегъэжь-
гъэу бэдзэогъум и 15-м нэс бгъэфедэнимкэз
зиуахътэ икыгъэ водителсэ удостовере-
ниихэр ильэсүм ыкІэм нэс зэблахъунхэ
альэкІышт.

Пандемием ильэхъан цыифхэм іэпилэгъу афэхъу-
мэйнэм, ахэр ыкли полицием икъуулкыушэхэр къэухъу-
мэгъэнхэм мы шыкъэр фэлорышэ.

Мы ильэсүм мэккуюгъум и 9-м УФ-м хэгъэгу клоцI
юфхэмкэ и Министерствэ унашьюу къыдигъэкыгъэм
къызэригъэнафэрэмкэ, мэзаем и 1-м щегъэжьагъэу
бэдзэогъум и 15-м нэс зиуахътэ икыгъэ водителсэх
удостовериенихэр тигъээвэзэм и 31-м нэс зэблахъунхэ
амал яэшт. А мафэм нэс удостовериенихэм клюачэ
яэшт.

Документыр зэблэзыхъу зышлоигъо водителхэм
къэралыгъо ыкли муниципальнэ фэл-фашлэхэм я Зыкл
портал къытырэ амалхэр къызфагъэфедэнхэ, аш пае
пэшорыгъэшшэу зышатхын альэкыщт.

2020-рэ ильэсүм мэзаем и 1-м щегъэжьагъэу
бэдзэогъум и 15-м нэс мыш фэдэ удостоверение
миллиони 2-м ехъу къэралыгъом щызэблахъун фэяя,
непэрэ мафэм ехъулэу водител миллион 1,6-мэ
яфэл-фашлэхэр афагъэцэлгагъэх.

Автомобилыр зепфэнмкэ фитыныгъэ къээзытыре
тхъапэр зэблахъунмкэ водителхэм джыри уахътэ
яI, арышь ахэр гузэжъонхэ ишыклагъэп.

Наркотикхэр Къыпкъырахыгъ

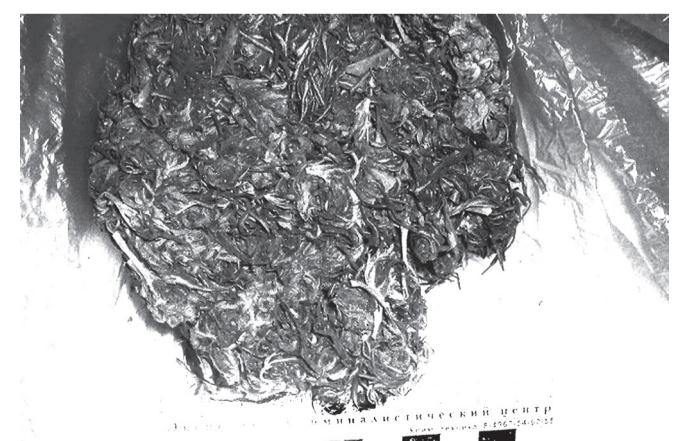
УФ-м хэгъэгу клоцI Юфхэмкэ и Министер-
ствэ иотделэу Мыеекуапэ ѢыІэм уголовнэ
ллыхъонмкэ икъуулкыушэхэм опера-
тивнэ Юфтхабзэхэр рагъэкІокІызэ респуб-
ликэм икъэлэ шъхыаI Ѣыпсэурэ, ыпекI

хъапсым дэсигъэ хъульфыгъэм анаIэ ты-
радагъ. Хэбзэухүумакіохэм къэбарэу къа-
ІэкІэхъагъэмкэ аш цунэ наркотикхэр ђи-
гъэбылъынхэ ылъэкІыштыгъ.

Полицием икъуулкыушэхэм хъульфыгъэм ипсэуплэ
къалтыхъузэ гъэбылъыпэ къыхагъэштыгъ, аш зэкю-
цишхъэгъэ пкыгъохэр ильгъэх. Эксперт-кримина-
листхэм зэрагъэунфыгъэмкэ ар грамми 130-м ехъу
зэриль кэп.

Мыш епхыгъэу уголовнэ ѡоф къызэуахыгъ, хъуль-
фыгъэм лажъэ илэу хыкумым зигъэунфыгъэмкэ ильэсү
10-м нэс хъапс къыхын ылъэкІышт.

АР-м хэгъэгу клоцI Юфхэмкэ и Министерствэ
ипресс-къуулкыку.

Шэнныгъэлэжьэу, усаклоу Ергүкъо-Щэшэ Щамсэт непэ кызыыхъугъэ маф

ЛЭГЬОШУ

Щамсэт Теуцожь районом ит къуджэу Едэпсыкъошхом (хи 1950-рэ ильэсэм кыышыхъугъу. Кызэрхыхъу-хъагъэр нехъойре шыхъаклафэрэ зерирль унагуль, лъэпкъ шэн-хабзэхэр кыышагъэгъунэу, адыгэ гущылэм мэхъанэ зыщыфашишъя. Щамсэт а зэкэ пкырыхъагъ: пасэу, къоджэ еджаплэм чэссызэ, ежыри хъурэм, ыпеклэ къэтэм гу лъимитапэу, гупшысэм зыритыгъ. Икъесагъ адыгэ гущылэм клоцыллыр, къикырэр зынэсырэр зеригъэшъеныр, ыгъэунэфыныр. Джашыгъум теубытагъэ хэлъеу бзэхэр, литературэхэр зеригъэшъенхэр ыкъи ахэмкэ клаалэхэр ригъэджэнхэ сэнэхъатыр къыхихыгъ. Адыгэ къэралыгъо къэзегъэдже институтын филологиекъэ инфакультет 1976-рэ ильэсэм кыуухыгъ. Зы ильэрэ Адыгэ хэку еджеплэ-интернатын ыофшишагъ. 1977 — 1990-рэ ильэсэм Адыгэ хэку краеведческэ музейм (джы АР-м и Лъэпкъ музей) научнэ пропагандэмкэ иотдел ипещагъ. Чаныгъэ-хъупхъагъэ зыхэль научнэ ыофшишагъ, адыгэ лъэпкъым итарихъ цыфыбэу музейм къаклохэрэм афиотыкыгъэнэмкэ ыофшишо ышлагъ, ыпкъагъы, шэнэгъы зэрилэр къигъэлъегъуагъ. 1990-рэ ильэсэм кыщегъэжъагъуагъ гуманитар уштынхэмкэ Адыгэ Республике институтуу Т. М. Къэрощем ыцэ зыхырэм инаучнэ ыофшишэ шыхъагъ, аш ыужым литературэмкэ отделым ипашэу ыоф ешлэ. Ушэтын, зэхэфын-зэгъэшн ыкъи зэфэхыхысжъ ыофир дэгъоу къидэхъу.

1994-рэ ильэсэм Ергүкъо-Щэшэ Щамсэт Ерстэм ыпхур филология шэнэгъэхэмкэ кандидат, 2005-м — филология шэнэгъэхэмкэ доктор хъугъэ.

Щамсэт ытыхыхэрэ 1978-рэ ильэсэм шыублагъэу хеутых. Институтын щеджээзэ, итхыгъэхэр аперэу хэку гъэзетэу «Социалистическе Адыгейим», литературэ-художественнэ журналеу «Зэкошныгъэм» къащыхеутых. Щамсэт апэдээ зэрашлагъэр прозэм иль усэхэу — лирическэ этюд гъэшэгъэнхэу, тхыхъэхъирахъишъэхэу къылэкъэлгъэхэр архы. Аш фэдэ усэ-тхыхъэхэр адыгэ литературэмкэ къэу ѿтыгъэх, ахэр купкъымки, шъуашэмки, бзэмки лъешэу зэдитшэхъу, адыгабзэм ыкъуачлэ, идэхагъэ зэфэдеклэ зыхэгощагъэхэу, тыйзэ ильэшагъэ зэхэзозыгъашлэштигъя. Щамсэт ныбжыкъагъами, илирическэ этюдхэм гупшысэ куоу ахэльым, къэлоклэ-зэгъэпшэнхэу къадигъотыхэрэм гупшысэклэ

Сабый цыккур мы чым кызытехъоклэ, пстэуми апэу игупсэхэу, къешлэкъыгъэ цыфхэр зэрэфэльялохэрэр псауныгъэ пыт, шэнышо, насыпышо хүнэу ыкли лъэгъошо щылэнныгъэм щыпхырищынэу ары. Аш ельтыгъэу къэплон хүмэ, непэ кызыыхъугъэ мэфэкл дахэр хэзгэунэфыкъырэ Щэшэ Щамсэт шум, насыпым, лъэгъо зэныбжь зафэм зэрахэмныгъэр нафэ.

1994-рэ ильэсэм
Ергүкъо-Щэшэ Щамсэт Ерстэм ыпхур филология шэнэгъэхэмкэ кандидат, 2005-м — филология шэнэгъэхэмкэ доктор хъугъэ.

амал ин зылэклэйэу зэрэштыйм ухэтми гу лъыютэ. Аш иусэхэр сурэт-тхыхъэ гъэччыгъэх, исатирхэм гурэ псэрэ зэрэхэлым, психологиямагъэр зэрашыршишээрэм авторыр зэрэгупшысаклор, щылэнныгъэм зэрэклоцырылтырээр къуагъашэ. Щэшэ Щамсэт илирическэ усэхэр зэхэуягъэхэу тхылъеу къидигъэлгъэх: «Ублаплэ», «Бзыужый».

Усэным имызакъо, Ергүкъо-Щэшэ Щамсэт адыгэ литературэм изэгъэшэн-зэхэфынкэ научнэ ыофшишагъэхэр илэх ыкъи къидигъэлгъэх. Зэлъашээрэ тхэклошхуу Мэшбэшэ Исхъакъ ироманхэмкэ монографическэ научнэ ыофшишагъэхэр къыхиутыгъэх: «Восхождение к памяти. Размышления о романах Исхака Машбаша», «Характерные обстоятельства новой поэзии начало кризиса», «Художественное своеобразие адигейской поэзии». Шэнэгъэлэжьим адигабзэкэ монографиу «Адыгэ поэзием ильгогухэр», «Ритмы драматической эпохи», мыхэм анэмыкхэри къидигъэлгъэх.

Щэшэ Щамсэт итхыгъэхэм ашыщхэр Дагыстаным, Къэбертэе-Бэлькъарым

янаучнэ гупчэхэм къащыдэклэрэ «Гъуазэм» ыкли журналэу «Культурная жизнь Юга России» зыфиорэм къащыхаутыгъэх.

Щамсэт лъэпкъ шэнныгъэм ыкли урсые литературэм яхэхъоныгъэ зилахъ хэзэлхъэрэ цыф, шэнэгъэлэж. Къэралыгъоми аш мэхъанэ къифишишъэ, Урсыем итхаклохэм я Союз и Щытхъу тхыль къифагъэшшошагъ.

Ергүкъо-Щэшэ Щамсэт Урсыем итхаклохэм я Союз 1997-рэ ильэсэм къыщегъэжъягъэу хэт. Аш ильашэ литературэм рипхыгъ. Мэгупшысэ, зэхе-

Ш.Е. Шаззо

ХУДОЖЕСТВЕННОЕ
СВОЕОБРАЗИЕ
АДЫГЕЙСКОЙ ПОЭЗИИ

Усэным имыза къоу, Ергүкъо-Щэшэ Щамсэт адыгэ литературэм изэгъэшэн-зэхэфынкэ научнэ ыофшишагъэхэр илэх ыкъи къидигъэлгъэх. Зэлъашээрэ тхэклошхуу Мэшбэшэ Исхъакъ ироманхэмкэ монографическэ научнэ ыофшишагъэхэр къыхиутыгъэх: «Восхождение к памяти. Размышления о романах Исхака Машбаша», «Характерные обстоятельства новой поэзии начало кризиса», «Художественное своеобразие адигейской поэзии». Шэнэгъэлэжьим адигабзэкэ монографиу «Адыгэ поэзием ильгогухэр», «Ритмы драматической эпохи», мыхэм анэмыкхэри къидигъэлгъэх.

фы, зэрегъапшэ, зэфехьысыжы; лъэгъошоу хихыгъэм зафэу рэкло, зыфэгумэклэу, зыфэулэурэр иадыгэ лъэпкъ.

МАМЫРЫКЪО Нуриет.

Атлетикэ псынкIэр

Зыр тыжын

Урысыем атлетикэ псынкIэмкIэ изэнекъокуу
Шыачэ щыкIуагъ. Командэхэр апэрэ чыпIэхэм
афэбэнагъэх.

Адыгэ Республикаем ихэшыпы-
кыгъэ команда хагъэунэфыкыре
чыпIэхэм ашыщ кыдиҳыхъэп.
Арэу щытми, нэбгыре зырызхэм
тагъэгушуагъ.

Виктория Алакян метрэ
3000-р кызыччым тыжыныр
кыдиҳыхъ.

зэлтыпытэу гьогогъуу 3 къэльэ-
нимкIэ джэрзыр кыфагъешшо-
шагъ.

Апэрэу джэрзыр кыдиҳыхъ

Урысыем атлетикэ

псынкIэмкIэ изэнекъокуу Адлер
щызэхашаагъ. Командэхэр зэхэ-
хъэгъээ едзыгъохэм ахэлжъа-
гъэх.

«Многорье» зыфиорэм
едзыгъуу 7 хэхъэ. Метри 100-р,
200-р, 800-р кыачы, ядрор, пчыр
адзы, къэльэним гьогогъуу 2
ялэпIэсэнгъэ кыщаагъэльагъо.

Адыгэ Республикаем ихэшыпы-
кыгъэ команда хэтхэу Елена
Ермолинам, Евгения Пичуевам,
Светлана Шевченкам, Оксана
Каширинам, Алина Спиринаам
едзыгъохэм ИлэпIэсэнгъэ дэгүү
кыщаагъэльагъуагъ, джэрзыр

Урысыем изэнекъокуу
кыщидахыгъ. Елена
Ермолинам шхъэ-
зэкъо зэлукIэгъухэм
тыжыныр кыаши-
хыгъ.

— Хэгъэгум изэнекъокуу
апэрэу ящ-
нэрэ чыпIэр кыши-
дэхъигъ, — кытиуагъ
Адыгэ Республикаем
атлетикэ псынкIэмкIэ
испорт еджапэ ишащэу
Сергей Сухановын.

— Спортышхом гъэ-
хъягъэу щытшыгъэр
Адыгэ Республикаем
имэфэкI мафэ фэтэгъэ-
хъы. Урысыем и Къэ-
ралыгъо Думэ идепу-
татэу Хъасанэкъо Му-
рат Адлер джэрзыр
кызыэрэштыхъыгъэм
фаш телефонкI кыт-
фытеуу кызыэрэф-
гушуагъэр лъэшэу гуа-
пэ тыхыгъ.

Кемеровэ хэкум
икомандэ апэрэ чы-
пIэр Урысыем кышидахыгъ.
Ростов хэкум тыжыныр ыхыгъ.
Кырым я 4-рэ хъугъэ.

Адыгэ Республи- кэм фэгъэхъыгъ

Сергей Сухановын кытиуагъ
тиспортсменхэм загъэспэфынэу
уахъэ зэрэмьиэр. Чынбызгыум и
2 - 3-м Адыгэ Республикаем и
Мафэ фэгъэхъыгъэ зэнекъокуухэр
Мыекъуапэ щыкIоштых. Респуб-
ликэм спортсменхэм атлетикэ
псынкIэм ялэпIэсэнгъэ кыща-
гъэльагъошт.

Волейбол

Воронеж щыра- гъажъэ

Хэгъэгум волейболымкIэ
изэнекъокуу хэлэжьэрэ
командэхэр ашигъэрэ
купэу «Б-м» хэтхэм 2020
— 2021-рэ ешIэгъур чы-
пIэхъыгъум и 7-мрагъэ-
жьэшт.

Мыекъопэ «Динамо-МГТУ-р»
зэнекъокуум фэхъазыр. Тренер
шхъялаэу, Адыгэ Республикаем
изаслуженэ тренерэу Павел
Зборовскэм тызэрэштигъоза-
гъэу, тикомандэ зэхъокыныгъэ-
хэр фэхъуагъэх. ЕшIэко заулэ
кIэу аштагъ.

— Ацэхэр къетIогорэп, —
къеуатай Павел Зборовскэм. —
Мыекъопэ къэралыгъо технологи-
ческэ университетим щеджэхэрэ,
сэнаущыгъэ зыхэль кIалэхэр
тикомандэ къедгъэблэгъагъэх.

Апэрэ едзыгъор Воронеж щы-
кIошт. Краснодар, Ростов-на-До-
ну, Мыекъуапэ, Воронеж якоман-
дэхэр зэдешшэштых. Джащ фэдэ
едзыгъохэр нэмыкI къалэхэм
афызэхашащтых.

Футбол

ЗэIукIэгъу гъэшIэгъонмэ тяжэ

Ашигъэрэ купым хэт фут-
бол командахэр хэгъэгум
щызэнекъокуухэрэм я
9-рэ ешIэгъухэр ялагъэх.

ЕшIэгъухэр

«Тамбов» — «Спартак» —
0:2, «Арсенал» — «Ростов» —
2:3, «Ахмат» — «Урал» —
2:0, «Зенит» — «Уфа» — 6:0,
«Ротор» — «Рубин» — 1:3,
«Шыачэ» — «Краснодар» — 1:1.
«Химки» — «Динамо» — 1:0,
ЦСКА — «Локомотив» — 0:1.

«Зенит» теклоныгъэр кызыэрэ-
дихъээм даклоу, дышъэм зэрэфэ-
банэрэр кыгъэльгъуагъ. Ко-
мандэм икапитанэу Артем
Дзюбэ гьогогъуу 3 хъагъэм Иэ-
гуаор дидзагъ. Сардар Азмун
къэлапчъэм Иэгуаор дахэу дид-
загъ. Спортсмен цэрийн хуягъуэу
«Зенит» зэрэхэмкылжырээр
тигуалз.

«Спартак» Саранске зыщ-
шэм, «Тамбовым» 2:0-у теклуу,
апэрэ чыпIэхэм нахь зашигъэ-
птыагъ.

«Краснодар» Шыачэ икомандэ
теклон ылъэкIыщтыгъэ, ау инасын
кыхъыгъуэп. Шыачэ дэт стадионэу
«Фыщтым» иешIапэ изытет
уйгъэрэзэнэу щытэп. Апшъэрэ

купым хэт командахэм яешла-
пIэхэр зэбгъапшэм, «Фыщтым»
иешIапэ анахь дэеу зэрэштыр
гухэх.

«Рубин» итренер шхъялаэу
Леонид Слуцкэм кытиуагъ пэш-
ныгъэ зыдзыэрихъэрэ команда
зэнекъокуум щылыкIотэн зэ-
рилъэкIыщтыр. «Ротор» ауж
кызыэринэрэм уигъэгумэкинэу
щыт. Хэкум футбольор шуу ща-
льэгъу, ау командау ялэр апшъэ-
ре купым кыыхээнымкI чыпIэу
зэрэтыр щынагъо.

ЦСКА-р «Локомотивым» дэ-
гъоу дешIагъ, ау хъагъэм Иэгуаор
дидзэн ылъэкIыгъэп. Антон Ми-
ранчук дахэу кытиуагъ эзга-
жаны, Федор Смоловым къэ-
лапчъэм дахэу дидзагъ.

«Химки» апэрэ теклоныгъэр
зэнекъокуум кышидахыгъ. «Ди-
намэм» ешIэгъур зэрэшшуахыгъэм
кыыхэкIэу тренер шхъялаэу
К. Новиковыр илэнатэ лукIыжыгъ.

Хэт тыйдэ щыла?

1. «Зенит» — 20
2. «Спартак» — 20
3. «Ростов» — 17
4. ЦСКА — 16
5. «Шыачэ» — 16
6. «Локомотив» — 15
7. «Краснодар» — 15
8. «Рубин» — 14

9. «Динамо» — 14

10. «Ахмат» — 13

11. «Урал» — 10

12. «Арсенал» — 8

13. «Тамбов» — 7

14. «Химки» — 6

15. «Уфа» — 5

16. «Ротор» — 2.

Я 10-рэ зэIукIэ- гъухэр

03.10

«Динамо» — «Краснодар»

«Локомотив» — «Химки»

«Рубин» — «Ахмат»

«Шыачэ» — «Ростов»

«Спартак» — «Зенит»

«Тамбов» — «Арсенал»

«Урал» — ЦСКА

«Уфа» — «Ротор».

Апэ итхэу «Спартак» ѹкIи «Зе-
нит» зэдэшштых. Ауж кынэхэрэ
«Уфа» ѹкIи «Ротор» зэнекъоку-
щтых. «Шыачэ» «Ростовэр»
зэдэшштых чыпIэхэр зэлчэжъхэх.
«Краснодар» Йоныгъом и 30-м
Грецием щешIэшт, ащ ыууж
«Динамэм» лукIэшт. ЕшIэгъухэр
гъэшIэшт хууцшых, тигуалэу
тальшылшт. Ащ фэдэ зэнекъо-
кухэм футбольор къагъэдах.

Нэклубгъор

зыгъэхъязырыгъэр

ЕМТЫЛН Нурбий.

Зэхэзыщагъэр
ыкIи кыдызы-
гъэкIыр:

Адыгэ Республикаем
лъэпкI ИофхэмкIэ,
ИэкIыб къэралхэм ашы-
псэур тильэпкIэ-
гъухэм адыярIэ зэхъы-
ныгъэхэмкIэ ѹкIи
къэбар жууцхыгъэм
иамалхэмкIэ и Комитет
Адрессыр:
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэ-
щыIэр:

385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,

Редакцием авторхэм
къайхыэр А4-кIэ
заджэхэрэ тхапэхэу
зипчагъэкIэ 5-м
емыхъухэрээр ары. Са-
тырхэм азыфагу 1,5-рэ
дэлгээу, шрифтыр
12-м нахь цыкIунэу
щытэп. Мы шапхъэ-
хэм адимыштэрэ
тхыгъэхэр редакцием
зэкIегъэкIожых.

E-mail: adygoe@mail.ru

Зыщаушыхъятыгъэр:
Урысыем атлетикэ
хэутийн ИофхэмкIэ, тел-
радиокъэтын-
хэмкIэ ѹкIи зэлты-
ИэкIыб амалхэмкIэ
и Министерств
и Темыр-Кавказ
чыпIэ гъэлоры-
шапI, зэраушыхъятыгъэ
номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщаушыхъятыр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

ЗэкIэмкIи
пчагъэр

4322

Индексхэр

П 4326

П 3816

Зак. 1799

Хэутийн узчи-
кIэтхэнэу щыт уахътэр
Сыхытэр
18.00
Зыщаушыхъятыхъ
уахътэр
Сыхытэр
18.00

Редактор

шхъялэр

Дэрбэ Т. И.

Редактор шхъялэм
игуадээр

МэшIэкъо

С. А.

ПшьэдэкIыж
зыгъэхъязырыгъэр
Тхъаркъохъ
А. Н.